

Szil Ágnes

Az Isten háta mögött

Azt mondják, hogy Veronka minden sérelemnél egy követ tett a télikabátja zsebébe. Aztán megtelt a zseb, és áttért egy retikülre. A nagyanyjái lehetett a táska, fekete lakk, hosszú, sárgaréz patintóval. Másfél év múlva megtelt a táska is, és az egészet át kellett borítani egy katonai málhába, pedig akkor már kis sértésnél csak kicsi követet tett, a nagyobbaknál pedig aggályosan válogatott. A folyóparton választotta a követet, hétköznap délelőttökön, amikor az anyák a gyerekeket már bevitték az iskolákba, és serényen főzték odahaza az ebédet, a férfiek meg homlokráncolva keresték a napi betevőt. A szemtanúk szerint merev felsőtesttel gyalogolt a vízbe, a rendőrök meg, akik kiemelték később a folyóba veszett asszonyt, azt nyilatkozták, hogy semmi jele nem volt, hogy le akarta volna venni a hátizsákot, igaz, gyorsan is mélyült a víz, egyszer csak úgy találhatta magát, hogy nincs föld a lába alatt, úszni meg a teheről biztosan nem tudott. A búvárok hevedert tettek rá, úgy húzták fel, csörlővel, szerencsére azonnal megtalálták, még ki sem hűlt talán, sokkal rosszabb lett volna a felkavarodott, iszapos vízben keresni, a korán esteledő, februári jeges csöndben.

A kisbolt eladója elmesélte, hogy amikor meglátta, mit tesz az asszony, otthagya a boltot a zsemlet válogató öregemberrel meg a cukorkát lopó kisfiúval, kiszaladt, ott kiabált Veronkának, aki korábban a bolt mellé, a piros levélszekrényhez támasztotta a biciklijét, és annak a csomagtartójáról emelte le a málhazsákot. Kiabált, ahogy a torka adta, hogy jöjjön ki, jöjjön azonnal, ne menjen beljebb, és akkor az asszony őszbe fordult kontya eltűnt a sárszínű vízben. Furcsának is találta, hogy látszott a haja, hiszen ki ne venne fel a mínusz kettő egész nyolctized fokban sapkát, netalán kendőt, és a nyomozást vezető rendőrtiszt a délután folyamán oda is írta a vallomáshoz, hogy nem szavahihető a tanú, hiszen a búvárok jelentése szerint az áldozat vastag fekete kötött sapkát viselt. Az eladónő utána se kapta magára a kabátot, csak összefogta a köpeny csattogó szárnyait, úgy rohant a telefonfülkéhez, amely a Jóisten csodájából működött, hívta a rendőroket, akik félóra múlva meg is jelentek a faluban, persze addigra már késő volt.

A tanítónő is szemtanúnak jelentkezett, reggel köszönt a kockás, bolyhos kabátba burkolózó áldozatnak: Veronka határozottan szórakozottnak tűnt, de nem beszélgettek soká, hisz ő persze rohant az iskolába, fel akarta venni a konvektorokban a tüzet még fél nyolc előtt. A vén orvost kérdezték még ki, az öreg férfi a kötött, szürke szvetterben kerülőúton jött, a régi zeneiskola felől, amelyben most egy szövőüzem működött, brünnnyögte a barokkos felső szólamot a gép a hegedűk helyett, és az öregember tétován kilépdelt a partra, hogy megnézze az áldozatot. Mindkét kezével furcsán lapátolt, tenyérrel hátrafelé, mintha úszna egy számára megszokott, számunkra pedig láthatatlan közegben, amely körülbelül csak derékig ér. A járókelők szerint egyáltalán nem sietett, tudta vagy legalábbis remélte, hogy Veronkát már holtan találja. Alig vizsgálta meg, máris kitöltötte a halotti bizonyítványt, megsárgult tömb volt, a rendőrök még nem is láttak ilyen ócskaságot, és beírta a megfelelő rubrikába, hogy fulladás. A helyszínelők megpróbálták kikérdezni, hogy Veronkának volt-e valami érdemleges elmebaja, furcsa jellemvonásokra tett-e újabbban szert, de az öregember mogorván azt válaszolta, hogy harminc éve ismeri az asszonyt, nem volt betegebb, mint akárki más, és úgy látja, nemigen tud már itt segíteni, megtörölte a homlokát, és elúszott a téli tejfehér délutánban.

Egyik szemtanú sem mondott semmi érdemlegeset, a tanítónő épp csak kevesebbet beszélt, mint szokott, és fél év után elvált az ostoba férjétől, akiről azt terjesztették, hogy viszonya volt a fogászati asszisztenssel. Minden bizonnyal igazuk kellett, hogy legyen, tekintettel a tanítónő fogainak állapotára. A boltoskisasszony érdekes módon hamarosan rákapott a délutáni misék látogatására, már a nyári időszámítás idején, mert akkor hatra a bolt is bezárt, az atya a szomszéd városból járt ki minden másnap, ott szolgáltatta ki a szentségeket a három-négy öregasszonynak.

Nemecz zászlónak jutott a feladat, hogy értesítse az áldozat hozzátartozóit, akiről kide-

rült, hogy kételemű halmazt alkotnak, legalábbis a matematikából épp pótérettségire készülő Nemezc így mesélte odabent a kapitányságon, azaz Veronkának egy lánya volt, annak meg egy óvodás fia, őt természetesen kihagyták az egészszéből. A lány, Ivanka, bekérezkedett a hullaházba is, addig nézte a fakósárga haját, amíg elege nem lett belőle, kifelé menet egy izgatott gimnazista csoportba botlott, borzadva és izgatottan beszéltek egy nyilvános boncolásról. A raktárból rezzenéstelen arccal vitte el a hátizsákot, még az sem jutott el a tudatáig, hogy mit cipel, nekitámasztotta az óvoda sarkának, nem lopta el senki, még mindig csöpögött belőle a folyó fagyos vize, amikor délután kézen fogva hazavezette a kisfiát. Be kellett mennie a rendelőbe is, az igazolásért, hogy az anyja megháborodott, nehogy a pap ne akarja a temetőn belülre eltemetni. Így is vacak helyen lesz, a bozotos mellett, a partoldalban, a pappal nem lehet tárgyalni, ha öngyilkosokról van szó, magyarázta az öregembernek, akinek a vizenyős szeméből nem tudott kiolvasni sem egyetértést, sem elutasítást. Az orvos hümmögött, hosszan nézte Ivanka arcát, aztán furcsa kéztartásával firkantott valamit a plébánosnak a papírra. A lány fizetni akart, hisz délután jött, a magánrendelésre, hogy ne találkozzon az orvosírnokkal, akit az öreg ilyenkor nem akart fizetni, de az doktor egy ingerült kézmozdulattal elhessentette a két-három felpuhult papírpénzt, és a kezét egy pillanatra a vállára téve kitessékelte a rendelőből.

Ivanka nem tudta, és nem is akarta a történeteket megbeszélni senkivel, csak a gyerekek mondta a rákövetkező héten, az egyik napon, hogy ma később megérte, és hogy nem, nem mennek szombaton a szomorú nagymamához. A többi napokon színes ruhákat viselt, ha nem is rikítót, de azért színeset, amiért természetesen megszólták a faluban. Az se tetszett nekik, hogy sokáig hagyta kint a barnára mázolt fejfát, mások egy év alatt lecserélték valami betonra, Ivanka azonban úgy érezte, nem akarja ezt visszavonhatatlanná tenni, meg is kérdezte a szomszédoktól, miként képzelik, hogy fognak feltámadni a kriptájukból. Így aztán csak nagy sokára beszélt a helybéli részeges kőművessel valami szerény fejkőről, de a mintát és a részleteket illetően tanácsaltan volt. Áttanulmányozott egy sírokról szóló kertészeti könyvet is, különös tekintettel vízben szegény nyarakra és a több éves szárazságra.

Egy kora nyári napon ment ki a temetőbe, a falunap utáni reggelen, amikor mindenki pihent. Ott volt vele a málhazsák, amely attól a nevezetes naptól fogva a veranda farácsaihoz volt támasztva, és kiszáradt rendesen, az anyja biciklijére erősítve. Behajtott a téglával kitámasztott kertkapun, körülnézett, és látta, hogy csak a túlsó oldalon takarít valaki. Kiakasztotta a gumihevedert, és a bádogkrisztus alatt a zsák tartalmát elegyengette a sírkeretben. Hosszan, megfontoltan válogatott, hogy minden kő a megfelelő helyre kerüljön.